

Melele in kajinet kin Ablikajon eo

Melele in kajinet eo am ñan ablikajon eo ñan jibañ ko ilo Bebe in Taktō eo an Oregon (OHP)

Bōk melele ko relablok kin Bebe in Taktō eo an Oregon ak kateruru online ilo www.OHP.Oregon.gov

Kwoj ke aikuji beba kein ilo juon wāween eo oktak ak ilo bar juon kajin? Kim maron jibañ. Jouj im kall ae tōk kim ilo **1-800-699-9075** (TTY 711) ak kwomaron email ae lok kajitok eo am ñan **altformat.app@state.or.us**. Ewōr melele ilo wāween ko roktak einwot jeje ko relab, jeje ko an ribilo Braille, kanne in roñjak ko, melele ko ilo web im wāween ko jet ilo kein jermal kapeel.

¿Necesita los materiales de este paquete en otro formato o idioma? Podemos ayudarle.

Llámenos al **1-800-699-9075** (TTY [personas con problemas auditivos] 711) o envíenos un mensaje a **altformat.app@state.or.us** con su pedido. Entre los formatos alternativos se hallan: letra grande, Braille, grabaciones de audio, comunicaciones basadas en Internet y otros formatos electrónicos.

Если материалы данного пакета нужны вам в другом формате или на другом языке, мы можем помочь. Пожалуйста, звоните нам по телефону **1-800-699-9075** (телетайп для слабослышащих - 711). Вы также можете выслать ваш запрос на эл. ящик: **altformat.app@state.or.us**. Альтернативный формат – это документы, напечатанные крупным шрифтом, шрифтом Брайля, в аудио записи, общение по интернету или других электронных форматах.

Quý vị có cần tài liệu trong tập hồ sơ này bằng một hình thức hoặc ngôn ngữ khác? Chúng tôi có thể giúp đỡ. Xin gọi điện thoại cho chúng tôi tại số **1-800-699-9075** (TTY- điện thoại dành cho người điếc hoặc khuyết tật về phát âm-711) hoặc quý vị có thể email yêu cầu của quý vị về **altformat.app@state.or.us**. Hình thức thay thế bao gồm in khổ chữ lớn, chữ nổi Braille, băng đầu âm, truyền tin trên trang mạng và các hình thức điện tử khác.

Melele ko kobban

Ta eo melele in kajinet in emaron lewaj?	3
Kwoj ke aikuj jiban kanne ablikajon eo am?	3
Ta in Bebe in Takto eo an Oregon (OHP).....	3
Ewi toon aō jelā ta eo imaron tōbrak ñane?	3
Kajitok ko rej mennin aikuj	3
BUNTEN 1 — Ba tok nan kim kin kwe make	4
Āt eo etam iomwin kakien im āt eo kwōnaan bwe kim en kūr eok	4
Ak kalikar ne kwoj kora ak emmaan	4
Nomba in Social Security (SSN)	4
Atorej in Email	4
Atorej in imon jokwe, atorej in mael	4
Armij ro emoj komelim ear jutak ikijem im armij ro jet remaron bok kolla	5
Kajitōk ko kin bael eowoj	5
Jiban in takto ko ilo torre ko moktalok	5
Burokraam ko ekkar ñan jonan yio, ak bilo, ak utamwe	5
Kateruru ñan ak wonmaanlok kin jiban ko	5
Meleel kin bwij.....	5
Jekjek ko an immigration	6
BUNTEN 2 — ro uwaan mweo jet	7
Kadkad ko an armij ro uwaan mweo nan kwe	7
Rikejbarok eo an armij ro uwaan mweo	7
BUNTEN 3 — Kolla im kankan ko	8
Kolla jen jermal eo/ko	8
Kolla jen jikin ko jet.....	8
Kankan ko	8
Kolla eo aoleb yio	8
BUNTEN 4 — kajitok ko relablok an rimweo.....	9
Atorej ko jet an rimweo	9
Bororo	9
Bilo ak utamwe nan indeo	9
Kelet juon bebe in takto an jukjukinbed eo, bar etannin juon CCO	10
BUNTEN 5 — injuran in takto an Torre in.....	11
BUNTEN 8 — Riit im jain	11
Maron im Eddo ko Am.....	13
Ripoot oktak ko	13
Ne ewor am bar injuran	13
Lelok kolla im joortoklik	13
Melele ko jet	14
Kamool kolla im mweiuk.....	14
Kaje nan lemaanlok mweiuk	15
Beba in kamool im Jain in Etam.....	16
BIJA A — Rutto im Armij ro Ewor aer Utamwe (Medicare)	16

Ta eo melele in kajinet in emaron kommane nan kwe?

Melele in kajinet in ej lewaj melele im komelele ko kin elon jekjon ko ilo *Ablikajon eo nan Jiban in Takto ko an Oregon*. Ne ewor am kajitok kin juon jekjon ejab bed ilo melele in kajinet in, jout im kall ae **1-800-699-9075** (TTY 711).

Kwoj ke aikuj jiban kanne ablikajon eo am?

Ro mottad ilo jukjuginbed eo remaron jiban kanne juon ablikajon. Ejellok wonnen.

Lale **www.OregonHealthCare.gov** nan kabok ro mottan jukjuginbed ilo jikin eo am.

Ak, kall ae tok kim ilo **1-800-699-9075** (TTY 711) ñan ebok jiban ak kajitok juon laajrakin etan ro mottad ilo juljukinbed. Kwomaron bar kajitok jiban ilo juon kajin eo oktak.

Ta in Oregon Health Plan (bebe in takto an Oregon, OHP)?

Bebe in takto eo an Oregon (OHP) ekoba takto, takto in ni, tako in komelij, im komadmod nan jorraan in wuno in kajur nan rutto im ajiri ro ilo Oregon. OHP jej bar jela ej Medicaid.

Nan melele ko relablok kin OHP, etal nan **www.OHP.Oregon.gov** ak kall ae tok kim ilo **1-800-699-9075** (TTY 711).

Ewi toon aō naj jelā ta eo imaron tobrak nane?

Alikin amim madmode ablikajon eo am, kim naj kebaak kwe im ba waj ta eo kwomaron tobrak nane. Ne kim aikuj melele ko relablok nan kommane juon jemlok, kim naj jilkinwaj juon leta. Leta eo enaj ba waj ta melele eo ejako im waween am maron jilkintok.

Ne ewor am idin aikuj kin takto ak kwobōroro, jout im kall ae tok kim ilo **1-800-699-9075** (TTY 711) jabdewot ien alikin am jilkintok ablikajon eo am.

★Kajitok ko rej mennin aikuj

Kajitok ko rej mennin aikuj emoj kakolle kin juon iju kaloar bulu (★). Kajitok kein kwoj aikuj uwaaki. Ne kwojab uwaake juon kajitok ej mennin aikuj, emaron aitoklok ien an madmod ablikajon eo am.

Ne kim aikuj melele ko relablok nan lale elane kwomaron tobrak nan injuran in takto, kim naj jilkinwaj juon kojella in ba waj ta eo kim aikuji.

BUNTEN 1 - Ba tok nan kim kin kwe

Ilo **Bunten 1**, kim ej kajitok melele ko rekka kin kwe. Kwonaj armij eo kein kajuon kim ej kebaake. Jouj im kadedelok Bunten 1 jekdon kwoj kateruru wot nan armij ro jet uwaan mweo imom.

1. Etam iomwin kakien im āt eo kwokonaan amim kur eok

Etam iomwin kakien ej āt eo obji eo an Social Security ej kojerbale ak ear etal nan obji eo an Social Security ilo ablikajon eo. Etam iomwin kakien emaron bar walok ilo beba in immigration ko, ID jen kien ak beba in lotak.

Kim ej kojerbal melele ko rej bed ilo kein jermal kapeel nan lale melele eo kwar letok nan kim ilo ablikajon eo. Kim ej kojerbal etam iomwin kakien ilo ien amim lale melele ko rej bed ilo kein jermal kapeel. Kwomaron bar riiti melele ko relablok kin kein jermal ko kim ej kojerbali ilo jekjon eo an “Riit im Jain” jino jen peij 11.

Etam iomwin kakien ej āt eo kim naj kojerbal ilo ien amim jilkinwaj kojella.

Āt eo kwokonaan amim kūri eok enaj jermal ilo ien am kebaak kim. Kim ban kojerbal āt in ilo kojella ko.

3. Am kalikar ne kwoj kora ak emmaan

OHP ej kajitok kin waween am kalikar ne kwoj emmaan ak kora kinke ej kajinet kim waween amim lewaj jiban eo emmontata im ekkar nan aikuj ko am. Kwojab aikuj ba nan OHP waween am kalikar ne kwoj emmaan ak kora. Am bebe in letok melele in im eban jelote am maron tobrak nan jiban ko.

4. Ne kwoj kateruru nan jiban ko an OHP nan kwe make, ewor ke am Nomba in Social Security (SSN)?

Juon SSN ej mennin aikuj nan aoleb ro rej kateruru nan jiban in takto im ewor juon aer. Ne kwoj kateruru nan jiban ko im ejellok am SSN, ba tok etke ejellok juon am SSN. Ne kwoj aikuj jiban kateruru nan juon SSN, kall ae tok kim ilo 1-800-699-9075.

Armij ro uwaan imon jokwe eo rejab kateruru nan jiban ko rejab aikuj letok juon SSN nan kim ak ba tok ejellok ejellok juon aer. Botab, am letok juon SSN emaron kamokajlok madmodin ablikajon eo am. Kim ej kojerbal SSN eo am nan jiban kim kamool melele ko kwar letok, einwot jonan kolla eo am.

5. Atorej in email

Kwomaron kajitok amim jilkinwaj kojella ko ilo kein jermal kapeel. Ne kwokonaan kojella ko ilo kein jermal kapeel ko, kwoj aikuj kommane juon am akkoun online ilo www.OHP.Oregon.gov. Alikin am kommane juon akkoun kwomaron ba tok nan kim elane kwokonaan bwe kojella ko am ren iwoj ilo email ak text. Alikin am kadelon etam nan kojella ko ilo kein jermal kapeel, kim naj jilkinwaj juon leta kin melele ko relablok kin waween am loe kojella ko ilo kein jermal kapeel im kojella ta ko renaj wot iwoj ilo mael eo ekka.

8. Atorej in mweo imōn

Jouj im letok juon atorej in imon jokwe, elane ewor juon am. Lolorjak am kobaiki ZIP code eo am. Kim aikuji ZIP code eo an atorej eo an mweo imom nan lolorjak edelon etam ilo juon beba in takto eo ej lewaj jiban ilo jikin eo am.

Ne ejellok am atorej in imon jokwe, jouj im letok county, state im ZIP code in ia eo elabtata am bed ie.

9. Atorej in mael

Jouj im letok juon atorej in email elane:

- Kwojab boke mael eo am ilo atorej in imon jokwe eo am; ak
- Ejellok am atorej in imon jokwe; ak
- Ewor am inebata kin kejbarok, ekoba jorraan ko rej walok ilon baamle.

-
- 12. Kwokonaan ke kelet juon armij eo emoj komelim an jutak ikijem ak juon ak lablok armij ro rej boke kolla ko?**
- Juon armij eo emoj komelim an jutak ikijem emaron kommane men ko nan kwe einwot kadedelok ablikajon ko im ripoot oktak ko.
- Armij eo juon emaron bok kolla eo am ej juon armij ak doulul eo earmon ebok im kojerbal jiban ikijem. Armij eo juon emaron bok kolla ej kojerbal jiban ko nan kwe, ilo ien kwojab maron ak kinke kwokonaan bwe en. Armij eo juon emaron bok kolla eban kojerbal jiban in takto ko am ak jiban ko rej boke ikijem nan er make. Jiban ko remaron kojerbal ikijem ekoba men ko einwot kolla nan jiban kolaake juon raam nan wiiljea.
-

14-15. Tax filing kajitok ko

Kajitok kein renaj jiban lale an won melele, ekoba kolla, aikuj jermal nan lale ta eo kwomaron tobrak nane. Kim ban uwaake jejetin kajitok ko kin waween am aikuj kanne beba in eowoj ko am. Nan kenono kin kajitok ko kin waween am kanne beba in eowoj, jouj im lale www.irs.gov ne ejab kebaak juon armij eo ewor an kapeel kin eowoj.

17. Jiban in takto ko ilo torre ko moktalok

Ne kwoj aikuj jiban kolla muri in takto jen allon ko jilu remootlok, kwomaron ba tok nan kim. Kim naj lale ta eo kwomaorn tobrak nane ikijen injuran in takto nan allon ko ewor am muri. Kim naj jilkinwaj juon am kojella elane kwomaron tobrak nan injuran nan allon kein. Ne kwomaron tobrak, kwomaron kajitok bwe jikin eo ej lewaj jiban en lelok muri eo nan OHP kin jiban ko rar lewaj.

18. Burokraam ko ekkar nan jonan yio ak bilo ak utamwe.

Ilo ien am kateruru nan injuran in takto, kim ej lale aoleb burokraam in takto ko kwomaron tobrak nani. Jet burokraam in takto ko kim ej lale rej ekkar nan rutto ak bilo ak utamwe. Ne kim naj lale burokraam in takto kein, kim naj jilkinwaj juon leta nan karoke juon ien kajitokin ibbam. Melele eo kim naj aikuj ilo ien kajitokin eo ebed ilo **Bija A**.

19. Kwoj ke kateruru nan jiban in OHP nan kwe make? Ne ewor am OHP kio, kwokonaan ke wonmaanlok kin jiban ko?

Kwomaron jab aikuj kadedelok aoleben ablikajon eo elane juon armij ilo mweo imom ewor an injuran. Kwomaron delone akkoun eo am online ak kurluk **1-800-699-9075** (TTY 711) nan kommane jabdewot men ko emoj laajrak ijin lal:

- Kobaiki bar juon armij nan keij eo am
 - Kokkaal injuran eo am
 - Ripoot kin juon oktak.
-

20-22. Melele kin Bwij

Am lelok melele in enaj jiban kim lale elane kwomaorn tobrak nan jejetin maron ko ikijen kadelon āt (*lale peij 10*).

25. Ewor ke juon am jekjekin immigration ko emoj laajrak ijin lal?

Kim ej kojerbal melele eo jen kajitok in nan lale jonan injuran ta eo kwomaron tobrak nane.

Nan kajitok ko b-g, kim maron kojerbal uwaak kein nan lale melele eo kwar letok kin jekjekin immigration eo am. Kwojab aikuj uwaake kajitok kein ilo ien am kadedelok ablikajon eo, botab emaron jiban komokajlok madmodin ablikajon eo.

Kain beba in immigration im kaat ak nomba in beba

Lale laajrakin in melele ko ilal nan jet kain beba ko ekka im nomba ko aer. Elane beba eo ewor ibbam ejab laajrak ijin, kwomaron wot je etan. Ne ejellok ibbam aoleben melele ko, kwomaron jab kanne uwaak ko. Ne aikuj, kim naj jilkinwaj juon leta nan bok melele ko relablok.

Ne ewor am kain beba in:	Kolaajrak men kein nan kaat ak nomba in beba:
Permanent Resident Card, "Kureen Kaat" (I-551)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin Kaat nomba
Komelim in bar delon (I-327)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin
Beba in lto tak an Refugee (I-571)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin
Kaat in Komelim Jerbal (I-766)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin Nomba in kaat Raan eo ejemlok kutien Kakolle in laajrak
Visa an Rilikin ej Riit ilo Mejin (kin jeje ko an jidik ien I-551)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin Nomba in passport
Jitaam in I-551 ak Jidik len (ilo passport ak I-94/I-94A)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin
Rekoot in Jok/Kelok (I-94/I-94A)	Nomba in I-94
Rekoot in Jok/Kelok ilo passport an rilikin (I-94)	Nomba in I-94 Nomba in passport Raan eo ejemlok kutien Aelon eo ear lelok
Passport an rilikin	Nomba in passport Raan eo ejemlok kutien Aelon eo ear lelok
Beba in Kamool Maron Tobrak nan Jekjekin Rijikuul eo Ejab Rilikin (I-20)	SEVIS ID
Beba in Kamool Maron Tobrak nan Jekjekin Rilotok (DS2019)	SEVIS ID
Kojella kin Komadmod (I-797)	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin ak nomba in I-94
Bar juon	Nomba eo an kar kadelon etan rilikin ak nomba in I-94 Komelele kin kain ak etan beba

Nana lablok in beba in immirgraion ko remaron tobrak, wonmaanlok nan peij eo juon.

Kwomaron bar laajrake etan beba ko:

- Beba ej kalikar juon armij uwaam juon bwij in Indian federal ej kile ak juon American Indian ear lotak ilo Canada
- Leta in maron tobrak jen Obij eo an Refugee Resettlement (ORR)
- Beba ej kalikar dabdeb in komakut
- Kakien in jermal nan komakut ear etal jen Department of Homeland Security (DHS)
- Kein kamool jen U.S. Department of Health and Human Services (HHS) Obij eo an Refugee Resettlement (ORR)
- Juon eo ej delon ej RiCuba ak RiHaiti
- Armij eo ej jokwe American Samoa

BUNTEN 2 - Ro jet uwaan imon jokwe eo

Ilo **Bunten 2**, kim ej kajitok melele ko ekka kin ro jet uwaan mweo imom. Nan melele kin kajitok ko kim ej bar kajtok armij eo kein kajuon nan kebaak, jouj im lale jekjon eo mokta ilo *Melele in kajinet an Ablikajon in*.

4. Kadkad eo an armij eo kein 2 nan kwe (*armij in kebaak kein kajuon*)

Kim aikuj jela kadkad eo am nan armij eo nan kebaak kein kajuon. Jet waanjonok ko kin kadkad ej: jinen ak jemen, riabin jinen ak jemen, nejnin, riabin nejnin, jein, jatin, jibin, jimmaan, nej jinen ak jemen, im nej jatin ak jein. Ne ejab nukkum kwomaron je "ejab nukku."

5. Ne ejab kwe jinen ak jemen ak riabin jinen ak jemen armij eo kein 2, kwoj ke armij eo elab an lale?

Armij eo elab an lale ej juon eo ej nukkun ajiri eo im elab an bok eddo in kejbaroke ajiri eo.

Kwojab aikuj uwaake kajitok in elane armij in kebaak eo kein kajuon ej jinen ak jemen ak riabin jinen ak jemen ajiri eo. Kwojab aikuj uwaake kajitok in elane Armij eo kein 2 19 an yio ak ruttolok.

BUNTEN 3 — Kolla im kankan ko

Ilo Buntен 3, kim ej kajitok melele kin kolla im kankan ko am.

1. Kolla jen jermal eo/ko

- Jouj im ba tok jete jaan kwe im ro uwaan mweo imom ej kommane jen jermal. Jaan eo emaron jen juon jikin jermal ak jen am jermal ibbam make.
- Ne ewor juon am jikin jermal, ba tok “aoleben” kolla eo mokta jen kankan kwoj boke. Aoleben jonan kolla ej jonan eo kwoj boke mokta jen aer boke jabdewot eowoj ak kankan.
- Ne kwoj jermal ibbam make, jouj im likut aoleben jonan tobrak eo kwoj boke. Mennin ej jonan eo kwoj boke mokta jen kankan ko an aoleben wonnen bijnej eo. Kwomaorn riit lablok kin jermal eo am make, aoleben jonan tobrak im kolla ta ko remaron kankan ilo www.irs.gov/individuals/Self-Employed. Kwonaj ba tok kin wonnen bijnej eo am ilo kajitok 3 ilo jekjon in.
- Lolorjak am ba tok elane kolla eo am ear jinoe ak bojrak allon in. Mennin emaron komman oktak elane kwomaron tobrak.

2. Kolla jen jikin ko jet

Ba tok nan kim kin kolla eo kwoj boke jen jikin ko jet im ejab jen juon jermal. Enin ej jet waanjonok ko emoj laajrak ilo ablikajon eo. Waanjonok ko jet ekoba: stipend ko, kolla jen trust ko, kolla in jikuul, im kolla in tarinae. Elon kain kolla ko jet. Jouj im letok jonan melele eo kwomaron ilo jekjon eo “kain kolla” bwe kim en jela elane ej aikuj bōnoboton ak jab nan OHP.

Ne ewor am kolla jen armij eo kar ibbam, mennin emaron jab bonoboton nan OHP. Uwaake kajitok ko relablok kin kolla eo jen armij eo kar ibbam ej jiban kim lale elane ej bonoboton nan OHP.

3. Kankan ko

- Ba tok nan kim kin kankan ko im muri ko an jermal eo am make im emaron claim ilo beba in eowoj in kolla eo am ibben federal. Ekka, elane kwoj claim kredit kin eowoj ilo beba in eowoj in kolla in federal eo am kwojab maron bar kanoke muri eo ilo ejja yio in eowoj eo. Kim ban lewaj rojan kin eowoj, botab kwomaron lale www.irs.gov ne ejab kenono ibben juon armij eo ewor an kapeel kin eowoj nan melele ko relablok ikijen jejjetin jekjek eo am.

4. Kolla eo ilo juon yio

Nan jet burokraam in takto, kim maron lale jonan kolla eo kwoj boke ak kwoj lomnak kwonaj boke nan aoleben yio eo. Lolorjak am ba tok nan kim aoleben jonan kolla eo an ro uwaan mweo imom, ak katmane ami boke, nan aoleben yio eo. Lolorjak in kobaiki kolla eo kwar boke moktalok iloan yio in, jekdon ne kolla eo emoj an bojrak kio.

Waanjonok, kwar ebok jiban eo an bojrak jermal ilo Janwode, botab kwar jinoe juon jermal ilo Babode. Ilo ien eo kwar jinoe jermal eo am, ear bojrak jiban eo an bojrak jermal. Kwonaj kobaiki jonan jiban eo an bojrak jermal kwar boke ilo “kolla eo juon ejab jen jermal.”

BUNTEN 4 — Kajitok ko jet an ro uwaan imon jokwe eo

Ilo **Bunten 4**, uwaake kajitok 1-6 nan aoleb ro emoj laajrak ettaer ilo ablikajon eo, elane rej kateruru nan injuran in takto ak jab, jekdon uwaak eo ej jab.

2. Ewor ke jabdewot armij eo ebed etan ilo ablikajon in ej jokwe ilo juon atorej eo oktak jen armij in kebaak eo kein kajuon (*kwe make*)?

Ne juon armij ejab jokwe ilo ejja mweo einwot armij in kebaak eo kein kajuon, kim aikuj jela rej jokwe ia. Kajitok ko jet rej ba tok nan kim wunin am kar kobaiki er ilo ablikajon eo. Rej bar jiban kim jela elane kim aikuj kojerbal melele ko aer ilo ien amim lale elane kwomaron tobrak nan injuran in takto.

Ijin lal ej melele ko relablok kin jet jikin ko juon armij ej bed ie ilo ien rej jako iomwin jidik ien:

- Jikin kejbarok ilo jukjuginbed ej laijen jen Department of Human Services nan lelok kejbarok iomwin ien aitok. Waanjonok in jikin ko ilo jukjuginbed ekoba:
 - » Kejbarok in Foster an Rutto
 - » Jikin Kejbarok ko Rej Jokwe Ie
 - » Jikin Jokwe ko rej Lelok Jiban, im
 - » Imon Jokwe ko ewor Kejbarok an Kumi in Armij.
- Juon imon noojin ej juon jikin eo ej lelok juon em nan armij ro bwe ren jokwe iloan im ebok jiban in ejmour.
- Elane juon armij uwaan mweo ej bed ilo Oregon State Hospital, kwoj aikuj kakolle bok eo iturin “Emoj an delon aujbitol.”

3. Ewor ke jabdewot armij ebororo ilo ablikajon in?

Ne kwojab jela raan eo kwonaj kolotak, kwoj aikuj letok raan ko kwoj katmane am naj kolotak. Ne kwojela jete ninnin ko iloan lojeem, likut nomba eo. Ne kwojab jela, jab kanne im kim naj lale am maron tobrak ekkar nan “1”. Ne raan in kolotak eo am ak jete ninnin ko lojeem enaj oktak, kwomaron kall ae tok kim im ba tok.

4. Ewor ke jabdewot ilo ablikajon in ear jemlok bororo eo am kin lotak ak mij lojeen ilo allon ko 3 remootlok?

Burokraam ko an OHP rej lewaj injuran in takto in ni im māj elablok nan armij ro rebororo. Injuran eo elablok ebar wor nan ruo allon alikin an jemlok ien bororo eo. Kim ej kajitoke kajitok in kinke kim konaan lolorjak in lewaj jiban ko rejimwe.

Uwaake kajitok 7-15 wot nan armij ro emoj kolaajrak ettaer ilo ablikajon eo am im rej kateruru nan injuran in takto ilo mweo imom.

11-12. Ewor ke jabdewot ebilo ak utamwe eo an ej nan indeo? Ewor ke jabdewot eo ej jiban jiban kin men ko einwot etetal, kojerbal imon kabojak eo, tutu, ak nuknuk?

Jet armij ro rebilo, utamwe nan indeo, ak aikuj jiban eo elablok kin men ko einwot emoj laajrak ijin lon, remaron tobrak nan injuran in takto eo elablok. Uwaake kajitok kein rej jiban kim lale elane kwomaron tobrak nan injuran in takto eo elablok.

14. Ba tok nan kim ta doulul in kolaajrak kejbarok (CCO) eo kwokonaan nan kajojo armij:

Kelet juon bebe in CCO ilo jukjukinbed

Ta in CCO?

Ewor an OHP bebe in takto ko ilo jukjukinbed rej jiban kwe kojerbal jiban ko am. Etan bebe ko ej doulul in kolaajrak kejbarok ak CCO ko. Juon bebe in CCO ewor an kumi in rilelok jiban ko ilo jukjukinbed einwot takto, koonjelor im takto in ni ro rej jermal ibben doon nan kejbarok am ejmour.

Aoleb bebe in CCO ko rej lelok ejja jiban in Bebe in Takto an Oregon ekka. OHP ekoba takto, takto in ni, im takto in komelij. Ej bar delon jiban ko ikijen añūr.

Ta bebe in CCO ko ilo jikin eo aō?

Elon jikin ko ilo state ewor juon CCO. Jet jikin ko elablok jen juon. Lale CCO ko ewor ilo jikin eo am ilo **www.bit.ly/CCOplans**.

Lablok jen juon bebe in CCO ilo jikin eo am? Eñin ej waween am kelet:

1. Etal nan **www.bit.ly/CCOplans** nan lale juon laajrakin etan CCO ko.
2. Lale bebe in CCO ko im lomnak ta kajojo bebe ej lewaj.
3. Lale takto ro, jikin wia wuno, aujbitol ko, im jiban ko ilo kajojo bebe in takto.
4. Ejab aoleb jikin eo rej lelok jiban rej jermal ibben CCO eo ilo jikin eo am. Ne ewor kadede am jikin ej lewaj jiban, kajitok ibbeir ta bebe in CCO rej jermal ibbeir. Kwomaron lale etan jikin ko rej lewaj jiban ibben kajojo CCO, etannin “Juon kein lale etan aoleb ro rej lelok jiban.”
5. Lomnak ta CCO eo ekkar nan kwe im baamle eo am.

Kwo bojak ke in kelet juon CCO?

Etal nan Bunten 4, kajitok 14 ilo ablikajon eo an OHP. Ne kwojab kelet, kim naj kelet nan kwe.

Jet ro rej uwaan OHP reban bed ilo juon CCO

Kwomaron jab bed ilo juon bebe in CCO kinke ewor am bar injuran ak naninmij kin am jab kojerbal juon CCO. Etan mennin jet ien kaat eo ebellok ak wonnen lelok jiban.

Ejellok ke am CCO? Ejellok jorraan. Kwomaron kurluk **800-562-4620** nan bok jiban in kabukote juon jikin ej lewaj jiban ak lelok kajitok ko kin am ebok jiban.

Ro rej uwaan Medicare ewor aer bar kelet ko jet

Kwojab aikuj boke kejbarok in ejmour eo am jen juon bebe in CCO. Ne kwojab konaan juon CCO nan kejbarok in takto eo am, kenono ibben obij in DHS eo ilo jukjukinbed eo am nan kommane oktak in. Kwomaron loe juon laajrakin etan obij ko ilo **www.oregon.gov/dhs/offices**. Jibed “Rutto im Armij ro Ewor aer Utamwe Enbwinnier.” Kwomaron bar kajitok kin bebe in Medicare ko rej jermal ibben CCO ko.

Armij ro rej American Indian im Alaska Natives rej aikuj kajitok juon CCO.

Ne kwe juon American Indian ak Alaska Native, kwoj aikuj kajitoke juon bebe in CCO. Kwoban kaju boke juon CCO.

Armij ro rej American Indian im Alaska Native im rej kojerbal OHP rejab aikuj mottan juon bebe in CCO. Kwomaron ebok jiban in kejbarok ibben juon jikin takto in Indian, einwot jikin takto eo edik an bwij ak juon jikin taktō an Indian (IHS). Kwomaron janiji ak emakut jen bebe in CCO eo am ilo jabdewot ien.

Elon takto in Indian ro rej jermal ibben CCO ko. Bebe in CCO ko remaron jiban kinke rej kobaiki lok kwe nan takto, takto in ni, im takto in komelij eo am.

Kim ej komelele ke armij in American Indian ak Alaska Native rej juon ian laajrak ko:

- Juon eo ej uwaan juon bwij, baan, ak kumi in Indian federal ej kile.
- Juon Eskimo ak Aleut ak bar juon Alaska Native emoj kadelon etan ibben Secretary of Interior iomwin Kakien eo Alaska Native Claims Settlement, 43 U.S.C. 1601.
- Juon armij eo emoj an Secretary of Interior watoke je juon RiIndian ilo jabdewot waween.

BUNTEN 5 - Injuran in takto eo an torre in

Bunten in ej kin injuran in takto eo ejab jen juon burokraam in OHP. Ba tok nan kim elane jabdewot rutto uwaan mweo (19 ak ruttolok) im ej kateruru, ak jabdewot ajiri uwaan mweo, ewor aer injuran in takto. Bar ba tok nan kim elane emoj lelok nan jabdewot injuran in takto ak remaron tobrak nane. Waanjonok, emoj an jikin jermal eo ewor aer injuran in takto maron lelok nan juon, botab ejanin de kadelon ettan kinke elab wonnen. Jet ien kim maron jiban kolla wonnen injuran eo am aoleb allon.

Loloorjak am ba tok nan kim kin:

- Injuran in takto ejab an kien im kwe ak bar juon armij ej kollaiki wonnen, ekoba injuran eo emoj kakien jen jikin ekajet;
- Injuran eo kwoj boke ak kwomaron boke jen juon jikin jermal;
- Injuran eo kwoj boke jen juon jikin jermal alikin an bojrak jermal eo am;
- Injuran eo jinen ak jemen eo ej lewaj botab ejab jokwe ibbam;
- Injuran eo ear einwot juon jiban in retirement (*einwot military*);
- Injuran eo kwoj boke jen jikuul;
- Jabdewot injuran eo edelon jekdon kwojab maron boke ilo jikin eo kwoj jokwe ie;
- Injuran in takto einwot OHP im kwoj boke jen bar juon state. Etan mennin Medicaid/CHIP.

BUNTEN 8 — Riit im jain

Ilo ien am jaini ablikajon eo, kwoj erra nan aoleb komelele ko ilo **Bunten 8**.

Maron im Eddo ko Am

Melele eo ilo jekjon in ej kolaajrak ta Oregon Department of Human Services (DHS) im Oregon Health Authority (OHA) ej erra in kommane nan kwe. Men kein rej “maron” ko am. Ej bar kollajrak ta eo kwoj erra in kommane ilo ien am kateruru nan ak ebok jiban in takto. Men kein rej “eddo” ko am.

Jouj im lukkun ritti beba in. Kwomaron kajitok an rijerbal in DHS ro komelele beba in nan kwe. Lelok kajitok elane ewor juon men eo kwojab melele. Kwoj erra in kommane jet men ko ilo kwe (*im baamle eo am*) ej ebok jiban jen DHS ak OHA. Kwomaron luuji jiban ko am aikuj karool lok kolla eo nan DHS ak OHA, elane kwonaj boke lablok jen jonan eo kwoaikuj kar.

Maron ko am (ta eo kwomaron katmane jen DHS im OHA):

- DHS im OHA renaj lale kwe ilo juon waween eo ejellok kautiej im ejouj.
- Ewor am maron in kajitok kin im kateruru nan jabdewot burokraam in DHS ak OHA. Kim maron bar lemaanlok kwe nan jiban ko jet kwoj aikuji.
- Kwomaron kajitoke juon rijit nan jabdewot beba kwoj karool lok nan obj eo an DHS ak OHA.
- Kwomaron kajitoke juon kwelok ibben juon rijerbal. Kwomaron bar kajitok am kenono ibben juon armij eo an eddo obj eo.
- Kwomaron kajitok nan kateruru, kanne beba, ak ripoot kin oktak ko ilo kajin eo kwokonaan.
- DHS ak OHA enaj lewaj melele ko ilo waween ak kajin eo kwomelele.
- DHS ak OHA enaj kommane jonan eo emaron nan kotobrak aikuj ko am rej make wot elane ewor am utamwe. DHS im OHA rej loor Kakien eo ej Kejbarok RiAmedka ro ewor aer Utamwe im Jekjon 504 an Kakien in Kemourour (Rehabilitation Act).
- Kwomaron kajitok in lale melele in kamool ko kin kwe ilo bael in keij eo am.
- Ne ewor am “wun emmon,” kwomaron kajitok nan am jab jermal kin wonnen kejbarok ajiri. Wun emmon ej melelein aen in wonnen kejbarok ajiri enaj lewaj uwota nan kwe ak ajiri ro nejum. DHS im OHA enaj lewaj beba ko rej komelele wun emmon. Beba kein rej ba waj waween an Burokraam in Wonnen Kejbarok Ajiri ilo Oregon emaron jiban kwe boke wonnen kejbarok ajiri, ekoba jiban in wonnen takto ilo jaan, ilo an wor kejbarok nan kwe im ajiri ro nejum. DHS im OHA emaron bar uwaake kajitok ko am kin wun emmon.

- Melele ko kwonaj lelok nan DHS im OHA reban ajeeded. Kwomaron lale 'kojella in waween amim komadmoe melele ko rejab aikuj ajeeded' online ilo <https://apps.state.or.us/Forms/Served/me2090.pdf> ne emoj ilik kojella ilo obji ko an DHS.
- DHS im OHA renaj ba waj elane kwomaron tobrak nan jiban ko iloan jonan raan ko ijin lal:
 - » 90 raan nan juon lomnak in takto ekkar nan utamwe (*ijellokun juon jekjek eo ejab ekka*)
 - » 45 raan nan jiban in takto ko jet
- Kwomaron kajitoke juon ien ronjak elane kwojab erra kin lomnak eo an DHS ak OHA.
- Juon rijerbal uwaan DHS emaron jiban kwe kanne kajitok in ronjak eo. Ne kwonaj ebok kejbarok eo ilo imon jokwe im jukjukinbed ak kejbarok ilo imon noojin ejellok am maron nan juon ien ronjak kin claim in bar kemour bwidej ak mweo imom. Bok melele ko relabok ilo jekjon eo an kemour bwidej ak moko mōm. Kwoj aikuj kajitoke juon ien ronjak iloan 90 raan jen ien eo juon jemlok enaj komman.

Eddo ko am (ta eo kwoj aikuj kommane):

Ne kwoj bed ilo jabdewot burokraam an DHS ak OHA, kwoj aikuj:

- Lelok nan DHS im OHA melele ko remool, jimwe, im dedelok.
- Lelok kein kamool kin jet men ko kwoj ripoot kaki. Ne kwojab maron ebok am kein kamool, kwoj aikuj letok bwe kim en kebaak armij ak obji ko jet nan kein kamool ilo ien kim aikuj.
- Komelim an rijerbal ro an DHS im OHA iwoj nan mweo imom in boke melele ko ikijen keij eo am.
- Ripoot oktak ko nan DHS im OHA.
- Jiban DHS im OHA bok kein kamool kin keij eo am elane renaj kelete nan juon etale. Ekarere an kelet keij ko rej kobalok nan juon etale.
- Komelim an diwojlok rekoot in wonnen kejbarok ajiri ko am jen Ra eo ej bok eddon jimwe in kakien, Objij eo bok eddon wonnen kejbarok ajiri, nan DHS im OHA, ijellokun ne ewor am wun emmon.
- Kateruru nan im kojerbal jet jiban ak jaan ko im kwomaron tobrak nani. Mennin emaron koba jabdewot ijin lal:

» Social Security	» Injuran eo an bojrak jermal
» Retirement in railroad	» Injuran eo an kejbarok iomwin ien aitok
» Jiban ko an veteran	» Injuran in takto
» Jiban ko an jikin kiki im doulul	» Medicare
» Injuran in jorraan nan kwe make ilo an ejab am bōd, im ewor ilo aoleb injuran in wa	
- Bok jabdewot teej in takto kwoj aikuj nan kadedelok ablikajon eo am nan jiban in takto.
- Ba nan takto ro elane ewor am bar injuran in takto. Waanjonok ko emoj laajrak ijin lal:

» Medicare	» Injuran in jorraan nan kwe make ilo an ejab am bōd, im ewor ilo aoleb injuran in wa
» Jiban ko an Veteran	» Bar juon injuran in takto
» Injuran eo an bojrak jermal	
- Ro rej lelok jiban rej aikuj lelok muri eo nan injuran ko jet mokta jen aer lelok muri eo nan DHS ak OHA nan wonnen takto eo am. Lelok nomba in ID in takto eo am state ear lewaj mokta jen am boke komadmodin jiban ko.
- Elane aikuj, komman kolla aoleb allon nan am wonmaanlok in ebok jiban in takto im komadmodin jiban. Jonan kein remaron oktak, nan oktak ko ilo jekjek eo am ikijen jaan.
- Ripoot nan Jikin Joortoklik eo an Jorraan nan Armij iloan 10 raan elane kwe ak jabdewot ilo baamle eo am ej kommane men ko jimor ijin ilal:
 - » Ebok jiban in takto ak jiban ko an Bebe in Takto eo an Oregon (OHP).
 - » Ewor am claim nan bar juon armij kin jorraan eo rar lewaj.

Ripoot kin oktak ko

Ne kwoj ebok jiban jen DHS ak OHA, kwoj aikuj ripoot jet oktak ko remaron jelote kwe im ro jet rej ebok jiban ibbam. Ne kwojab ripoot kin oktak ko einwot aikuj, emaron lab an iwoj jiban ko. Remaron kajitok an jabdewot armij ilo mweo imom 18 an yio ak ruttolok karoolok jiban ko.

Ilo ien emoj am tobrak nan jiban ko, kojella eo am enaj ba waj ta eo kwoj aikuj ripoot im naat. Oktak mennin aikuj ko ikijen ripoot ibben kajojo burokraam. Ta eo kwoj aikuj ripoot im naat emaron oktak.

Ilo ien kwoj ripoote juon oktak, rijerbal eo enaj ba waj elane kwoj aikuj lelok kein kamool. Ne oktak eo enaj jelote jiban ko kwoj boke, obij eo enaj ba waj nan kwe. Ne kwojab jela ne kwoj aikuj ripoote juon oktak, kwomaron kajitok ibben juon rijerbal.

Ne ebar wor am injuran

Ne kwe ak juon uwaan baamle eo am ewor an bar injuran in takto, ba nan jikin eo ej lewaj jiban (*takto, jikin takto eo, jikin ebok wuno, ak aujbitol*) mokta jen am ebok jiban. Ne ewor am injuran in wa im war jorraan ilo juon jorraan kin wa ba nan armij eo ej lewaj jiban kin injuran in wa eo. Rej aikuj lelok muri eo nan kombani in injuran eo juon mokta jen aer lelok muri eo nan OHA. Elane DHS ak OHA enaj kollaiki muri in takto eo aikuj kar kolla jen injuran eo juon, DHS ak OHA enaj madmod nan aer bar bok jaan ko aer. Waanjoñok:

- Ne DHS ak OHA enaj kollaiki juon muri injuran eo an juon kombani enkar kollaiki, DHS ak OHA enaj kajeon in bar bok jaan eo jen kombani in injuran eo.
- Ne DHS ak OHA enaj kollaiki juon muri in takto im jikin eo ej lewaj jiban ebar boke kolla eo jen juon kombani in injuran, DHS ak OHA enaj kajeon in boke jaan eo an jen jikin eo ear lewaj jiban eo.
- Ne DHS ak OHA enaj kollaiki juon muri in takto im juon kombani in injuran enaj jilkinwaj juon jek kin wonnen eo, DHS ak OHA enaj kajeon in bar bok jaan eo jen kwe.

Kalikar ia eo kolla im joortoklik ko renaj etal nane

Nan maron tobrak nan jiban in takto, kwoj aikuj ba nan DHS, OHA, im CCO eo am kin jabdewot jaan enaj:

- Kwe ak ro jet rej ebok jiban jiban in takto ibbam, ebok ak ewor am maron in ebok jen ro aer eddo iomwin kakien kin jorraan ak wonnen takto eo ear kolla jen jiban in takto.

Mennin ekoba jaan jen jabdewot ijin lal:

- Injuran in takto ejab an kien
- Injuran in wa
- Armij
- Jikin ko jet

Etan mennin “kalikar kolla ej etal nan ia” nan DHS, OHA, im CCO ko. Kalikar kolla ko rej etal nan ia ej kaju nan jabdewot armij eo ej ebok jiban in takto. Nan wonmaanlok in ebok jiban in takto, kwe im ro jet uwaan baamle eo am (*im ekoba jabdewot ajiri eo enaj lotak ilo jekla*) aikuj jiban DHS ak OHA bukot im boke kolla kein aoleb ilo waween ko ijin lal:

- Ba nan DHS, OHA, im CCO eo am ke juon pade kein kajilu ear lewaj jorraan eo nan kwe ak juon waan baamle eo iloan 10 raan.
- Lelok melele kin pade ko rar lewaj jorraan eo.
- Jiban kin jabdewot melele ko jet renaj kajitoke. Mennin ekoba melele in injuran.

Ewor jonan jemlok in jaan DHS ak OHA emaron boke. Eban lablok jen jonan eo ear kolla nan wonnen takto im pade eo juon an eddo in kollaiki iomwin kakien.

Kim maron likut juon kabojrak in boke jabdewot jaan pade eo an an eddo iomwin kakien enaj kollaiki nan kamool an etal kolla eo an DHS, OHA, ak juon CCO.

Kwoj aikuj erra ke jikin kein ijin lal remaron lelok rekoot in takto ko am nan injuran in kombani ko:

- Takto ro
- Aujbitol ko
- Jikin jermal ko
- Obij ko an kien

Mennin ekoba rekoot ko kin kwe im ro jet uwaan baamle eo im rar ebok jiban in takto. Mennin ej komman wot bwe DHS ak OHA en maron bok kolla eo an.

Melele ko jet

Kojerbal Nomba in Social Security (SSN)

Ijin lal ej aikuj an jabdewot armij eo ej kateruru nan jiban in jaan ak monan bwe ren lelok nan DHS im OHA nomba in Social Security (SSN) ko aer:

- Kakien ko an federal (42 USC 1320b-7(a) im (b), 7 USC 2011-2036, 42 CFR 435.910, 42 CFR 435.920 im 42 CFR 457.340(b))
- Kakien in Madmod eo an Oregon (OAR 461-120-0210)

Ne kwonaj lelok juon SSN, emaron komokajlok madmodin ablikajon eo. Ne juon armij ejellok an SSN, lale **www.ssa.gov** nan melele ko kin waween kateruru nan juon.

- DHS im OHA renaj kojerbal SSN eo am nan jiban lale elane kwomaron tobrak nan jiban. Kim naj kojerbal SSN eo am nan kommane men kein ijin lal:
 - » Kamool kolla eo am
 - » Kamool men ko mweim jet
 - » Anoke rekoot ko an state im federal einwot ijin lal:
 - * Internal Revenue Service (obji eo ej bok eddon ewoj, IRS)
 - * Medicaid
 - * Wonnen kejbarok ajiri
 - * Obij eo an Social Security
 - * Jiban ko an bojrak jermal
 - * Burokraam in jiban ko jet an kien.
- DHS|OHA emaron kojerbal SSN eo am nan kebooj an aen melele ak ripoot ko burokraam ko rej lelok kolla renaj kajitoke nan ien am kateruru nan ak ebok jiban.
- DHS im OHA emaom kojerbal ak kwalok SSN eo am:
 - » Ne kim aikuj nan madmode burokraam eo kwoj kateruru nan ak ebok jiban jen.
 - » Nan kommane juon jonjon emmon jonan im kokmanmanlok makutkut ko.
 - » Nan kamool jonan kolla ko rejimwe im bar boke jiban ko rar lablok aer iwoj.
 - » Nan kamool ke ejellok armij ilo mweo ewor an bar jiban ilo bar juon imon jokwe.

Kamool kolla im mweiuik

Rijerbal ro an federal, state, im jukjukinbed renaj aikuj etale im kamool melele eo kwoj letok ilo ablikajon eo. Ilo ien kim naj lale am maron tobrak nan jiban in takto, DHS im OHA enaj kojerbal melele ko ijin lal:

- Income and Eligibility Verification System (Kein jermal in Kamool Kolla im Maron Tobrak, IEVS)
- Asset Verification System (Kein jermal in kamool mweiuik, AVS)

AVS ej bukot nan ijin lal kin kwe im jabdewot armij eo ej aikuj lelok melele in jaan ilo ien am kateruru nan im ebok jiban in takto. AVS ej kabok nan ijin lal, elane kwoj ripoote ak jab:

- Jikin jaan ko:
 - » Akkoun ko ilo paan
 - » Akkoun ko ilo credit union
- Rekoot kin bwidej ko:
 - » Em ko
 - » Bwidej
- Rekoot in Wa ko:
 - » Wa

Burokraam in Kemourour Estate

Burokraam in Kemourour an Estate ej juon burokraam ebin ej jermal nan ijin lal:

- Jiban in Takto
- Jiban eo Ekka
- Burokraam in Kolla eo Elabok an Oregon
- Jet armij ro rar boke Medicare im Jiban in Takto jimor ilo ejja ien eo.

Wunin kemourour in state ej nan bukot an rool kolla jen mweiuik ko an Jet jaan ej bar rool nan kien eo an federal. Bwe eo ej kollaiki burokraam ko an armij ro jet rej aikuj. Elon mennin kojenolok ko nan kemourour estate.

Maron eo an state in boke jiban ko jen estate eo am

DHS ak OHA emaron claim jaan jen estate eo am (*einwot komelele ilo ORS 416.350*) alikin am mij ne jekjek eo am ej jonan wot jekjek ko ijin lal:

- Ne enaj walok ijin lal, jonan jiban in takto ko remaron kolla lok nan estate eo am:
 - » Kwar ebok jiban in takto an state alikin Oktoba 1, 2013.
 - » Kwar ruttolok jen jonan yio 54 im kwar ebok jiban in kejbarok iomwin ien aitok.

Mennin ekoba kolla ko an Oregon Health Plan rej komman ikijem nan juon bebe in kejbarok ewor ej lale ak kolla ko nan juon CCO.

- Elane enaj walok ijin lal, jonan jiban in takto ko remaron kolla lok nan estate eo am:
 - » Kwar ebok jiban in takto an state alikin Oktoba 1, 2013.
 - » Kwar ruttolok jen jonan yio 54, ak ewor jejetin kain trust ko:
 - * Trust ko an aikuj ko rej make wot
 - * Jonan kolla eo elabtata ilo trust ko
- Elane kwar ebok jiban kin jabdewot waween ilal, emaron wor claim nan estate eo am:
 - » Burokraam in Kolla eo Elablok an Oregon
 - » Jejetin Jiban eo Ekka
 - » State eo ear aikuj kollaiki juon ajeje an aoleb allon nan kwe kinke kwar ebok jiban in takto im Medicare Paat D.

DHS im OHA renaj karumij claim in jaan eo elane armij eo ibbam enaj mour ak emoj am mij.

DHS im OHA eban claim ae jaan in jen estate eo am elane armij ro uwaan baamle eo am ijin lal rej mour wot:

- Jabdewot ajiri molin nejum ak kokkaajiri im ediklok jen 21 an yio. Kememej: Mennin ejab koba ajiri ro riabin nejum.
- Jabdewot am ajiri ej molin nejum ak kokkaajirir, jabdewot jonan an yio, ebilo ak utamwe einwot komelele ilo laajrak eo an Social Security.

Kememej: Kakien im laajrak ko kin claim ko kin jabdewot estate emaron oktak ilo ejellok kojella.

Jabdewot armij eo ej boke mweiuk ko jen juon estate an client emaorn kajitok ibben DSHS ak OHA nan komelim kemourour jen estate elane rej tobare mennin aikuj kin komelim ikijen aban. Komelele ko kin waween kajitoke juon komelim kin aban ebed ilo melele eo Estate Administration Unit ej jilkinwaj ilo ien ej jino madmodin kemourour eo.

Kebaak Estate Administration Unit ilo: t:

PO Box 14021

Salem, AK 97309-5024

Talebon: 503-378-2884

1-800-826-5675 (*in Oregon only*)

Fax: 503-378-3137

Kajue nan lemaanlok mweiuk ko

Kwomaron naj jab maron tobrak nan jet jiban ne kwonaj lemaanlok juon mweiuk kin jonan eo edik jen jonan aurok eo an. Ilo ien am lelok ak wia kake juon mweiem, kim ej ba kwoj lemaanlok juon mweiuk. Mweiuk ko rej kolla im men ko ewor aer aurok. Waanjonok ko rebed ijin lal:

- Em ko
- Em ak bwidej
- Wa
- Jaan

Kenono ibben rijerbal eo am mokta jen am wia kake ak lelok jabdewot mweiuk ko am.

Ne kwonaj lemaanlok juon mweiuk kwamaron tobrak nan jiban ko ijin lal:

- Jiban in kejbarok ko iomwin ien aitok (LTC):
 - » Imon jokwe ko an rutto in foster
 - » Jikin jokwe ko rej lelok jiban
 - » Jiban ko iloan imon jokwe
 - » Imon nōōjin ko
 - » Jikin kejbarok ko jet
- Jiban in Takto an Refugee

Kim ej lale lilok mokta jen am kar kateruru nan lale elane jabdewot lemaanlok in mweiuk ej jemlok ilo juon kaje:

- Nan LTC kim ej lale lilok 5 yio.
- Nan Takto eo an Refugee kim ej lale lilok 3 yio.

Kaje eo enaj lemaanlok mweiuk ko jino ilo ien am kateruru im maron tobrak. Kaje eo enaj jermal wot nan jiban ko emoj kolaajrak ijin lon. Kaje eo enaj ke kim ban kateru kajitok eo am nan jiban eo. Ne kwonaj lemaanlok juon mweiem ilo am ebok jiban enaj bar wor kaje. Kaje eo enaj nan kabojrak jiban eo iomwin juon ien. Ne jiban in LTC ko am renaj jemlok emaron kadiklok ak kili jiban in tako ko am jet.

Beba in Kamool im Jain in Etam

Ilo am jaini ablikajon in, kwoj kamool ke:

- Kwoj melele ke DHS im OHA renaj kojermal jikin melele im kein jermal ilo kombutor an state im federal nan lale melele ko kwoj lellok ilo beba in. Men kein ekoba jikin melele im kein jermal ko ewor melele kin kolla eo am, injuran in takto ko jet, ekoba Medicare, social security, im citizenship im jekjekin immigration.
- Kwoj melele ke jet jiban in takto im kein jermal ko rej aikuj komelim moktalok (PA) im ewor am PA jen DHS, OHA, Doulu eo ej Kolaajrak Kejbarok (CCO), ak bebe in kolaajrak kejbarok mokta jen aō maron boklok.
- Kwe im armij eo ibbam ej erra ke nan jabdewot likio in kolla kwoj boke ilo juon yio im kwonaj ripoote, DHS ak OHA enaj armij eo ej boke.
- Kwoj melele ke DHS im OHA eban kojermal wonnen kein nan melele ko ijin lal nan lale jonan jiban in kejbarok ko aō iomwin ien aitok elane ijab ripooti:
 - » Jikin kiki
 - » Taktō
 - » Lale ajiri
 - » Kakien jen jikin ekajet nan wonnen kejbarok ajiri
- Kwoj melele im erra ke melele eo ilo jekjon eo an “Riit im jain” ilo ablikajon eo (Bunten 8) im jekjon eo an “Riit im jain) an Melele in kajinet eo an Ablikajon in.

BIJA A - Rutto im Armij ro ewor aer Utamwe (*Medicare*)

Kim maron aikuj etale nan burokraam ko ekkar nan jonan yio ak kin bilo ak utamwe elane jabdewot armij ilo mweo imom ej kateruru nan jiban im ej:

- Ebok ak maron tobrak nan Medicare
- 65 yio ak ruttolok
- Kajitok jiban in kejbarok iomwin ien aitok

Kim naj aikuj melele eo ilo Bija A elane kim naj etale burokraam ko. Kwojab aikuj uwaake kajitok ko ilo Bija A kio, botab emaron komokajlok madmodin ablikajon eo. Ne kim naj etale nan burokraam ko, kim naj aikuj kommane juon ien kajitok ibbam. Kim naj jilkinwaj juon leta nan karoke ien kajitokin eo. Ilo ien am itok nan ien kajitokin eo, kim naj bar lale kajitok ko ilo Bija A.